

Quản lý hoạt động dạy học ở các trường Tiểu học huyện Thanh Trì, Hà Nội đáp ứng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Trần Thị Loan*

*HVCH, Học viện Khoa học Xã hội

Received: 5/01/2024; Accepted: 15/01/2024; Published: 9/3/2024

Abstract: Improving the quality of education at the primary school level depends on many factors, such as: program content, textbooks, school facilities conditions and especially on the teaching activities of teachers, student learning activities and the management of teaching activities in the spirit of innovation. However, in reality, teaching activities at the elementary level still have shortcomings. Therefore, research on the management of teaching activities in Primary Schools to meet the 2018 Education Agenda has great significance both theoretically and practically, but there has not been any comprehensive and specific research on it. Managing teaching activities in Primary Schools in Thanh Tri district, Hanoi city to meet the 2018 Education Program. The article presents “Managing teaching activities in Primary schools in Thanh Tri district, Hanoi meet the 2018 Development Program”.

Keywords: Management, teaching activities

1. Đặt vấn đề

Ở các Trường Tiểu học, từ năm học 2020 - 2021 bắt đầu triển khai CTGDPT 2018 với định hướng chuyển từ dạy học trang bị kiến thức sang dạy học phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh (HS) đã đặt ra yêu cầu rất cao đối với hoạt động dạy học và giáo dục, trong đó việc thiết kế phù hợp giữa nội dung với đặc điểm nhận thức của HS tiểu học để khơi gợi sự hứng thú, trí tò mò thúc đẩy HS tiểu học tham gia vào hoạt động thực tiễn, học tập thông qua các tình huống có thật hoặc giả định được tìm tòi khám phá tri thức, kỹ năng, trải nghiệm cảm xúc,... là một định hướng giúp thực hiện thành công CTGDPT 2018 ở cấp tiểu học.

Đối với Trường Tiểu học nói chung, Trường Tiểu học của huyện Thanh Trì, thành phố Hà Nội nói riêng thì việc đảm bảo mục tiêu và nâng cao chất lượng dạy học và các hoạt động giáo dục là một nhiệm vụ trọng tâm, có tính cần thiết của các nhà trường. Để nâng cao chất lượng giáo dục ở bậc học tiểu học phụ thuộc nhiều yếu tố, như: nội dung chương trình, sách giáo khoa, các điều kiện về CSVC của nhà trường và đặc biệt phụ thuộc vào hoạt động dạy của GV, hoạt động học của học sinh và công tác quản lý hoạt động dạy học theo tinh thần đổi mới. Tuy nhiên, trên thực tế, hoạt động dạy học ở bậc tiểu học vẫn còn những thiếu sót. Hiện nay, đứng trước đòi hỏi thực tiễn xã hội về nâng cao chất lượng GD&ĐT, để hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học đáp ứng CTGDPT 2018

cần có những nghiên cứu cơ bản có hệ thống về hoạt động dạy học cũng như công tác quản lý hoạt động dạy học này. Do vậy, nghiên cứu quản lý hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học đáp ứng CTGDPT 2018 có ý nghĩa to lớn cả về mặt lý luận và thực tiễn, song chưa có công trình nào nghiên cứu một cách toàn diện, cụ thể về quản lý hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học trên địa bàn huyện Thanh Trì, thành phố Hà Nội đáp ứng CTGDPT 2018. Bài báo trình bày về “Quản lý hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học huyện Thanh Trì, Hà Nội đáp ứng CTGDPT 2018”.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm quản lý hoạt động dạy học ở Trường Tiểu học đáp ứng Chương trình giáo dục phổ thông 2018

Quản lý hoạt động dạy học ở Trường Tiểu học đáp ứng CTGDPT 2018 là cách thức, biện pháp của chủ thể quản lý tác động đến toàn bộ quá trình dạy và học của GV và học sinh nhằm đáp ứng mục tiêu dạy học ở cấp tiểu học đã được quy định trong CTGDPT 2018.

Khái niệm chỉ rõ mục tiêu, nội dung, chủ thể, đối tượng, phương thức quản lý dạy học ở Trường Tiểu học đáp ứng CTGDPT 2018. Cụ thể là:

Mục tiêu quản lý hoạt động dạy học ở Trường Tiểu học là thực hiện có hiệu quả hoạt động dạy của GV và hoạt động học của học sinh nhằm nâng cao chất lượng dạy học các môn ở Trường Tiểu học đã được quy định trong CTGDPT 2018.

Nội dung quản lý hoạt động dạy học ở các Trường

Tiểu học bao gồm xây dựng kế hoạch dạy học; tổ chức hoạt động dạy học; chỉ đạo hoạt động dạy của GV, hoạt động học của học sinh; kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học và quản lý điều kiện đảm bảo CSVC, tài liệu, phương tiện kỹ thuật đảm bảo cho hoạt động dạy học.

Chủ thể quản lý dạy học ở Trường Tiểu học bao gồm: Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn, tổ trưởng chuyên môn, tổ phó chuyên môn. Chủ thể chính quản lý trực tiếp mà luận văn xác định là Hiệu trưởng Trường Tiểu học.

Đối tượng quản lý dạy học ở Trường Tiểu học là các yếu tố của quá trình dạy học; học sinh vừa là khách thể tiếp nhận các tác động của chủ thể quản lý, vừa là chủ thể tự quản lý hoạt động học.

Phương thức quản lý hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học là cách thức, biện pháp tác động của chủ thể quản lý đến toàn bộ quá trình dạy học. Việc xác định phương thức quản lý dạy học ở Trường Tiểu học phải mang tính khoa học, thống nhất, khả thi, phù hợp với nhiệm vụ của GV, tăng cường hiệu quả quản lý.

Quản lý hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học đáp ứng CTGDPT 2018 được đặt trong mối quan hệ chặt chẽ với quản lý các hoạt động giáo dục, việc giải quyết tốt mối quan hệ này sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học ở các Trường Tiểu học đáp ứng CTGDPT 2018 hiện nay.

2.2. Biện pháp Quản lý hoạt động dạy học ở các Trường Tiểu học huyện Thanh Trì, Hà Nội đáp ứng chương trình giáo dục phổ thông 2018

2.2.1. Tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của quản lý hoạt động dạy học ở trường tiểu học theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018 cho cán bộ quản lý, GV trong nhà trường

Một là, quán triệt các văn bản chỉ đạo của các cấp liên quan đến định hướng đổi mới CTGDPT 2018 bằng các hình thức sinh hoạt chuyên môn, hướng dẫn tự nghiên cứu văn bản: Hiệu trưởng nắm chắc các chỉ thị, hướng dẫn của ngành, phối hợp với cấp trên mà trực tiếp là Phòng GD&ĐT huyện Thanh Trì, thành phố Hà Nội để lập kế hoạch cụ thể, tổ chức các buổi tập huấn, hội nghị, sinh hoạt chuyên môn nhằm phổ biến các quy định, quy chế về đổi mới CTGDPT 2018, qua đó giúp cho GV nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm của mình đối với công việc dạy học, giáo dục, có thái độ đúng đắn khi phối hợp với GV khác trong nhà trường để cùng tham gia dạy học và quản lý hoạt động dạy học đáp ứng CTGDPT 2018 đã đề ra.

Hai là, quán triệt cho GV: Thông qua sinh hoạt, giúp GV dạy học nhận thức sâu sắc là người trực tiếp,

chịu trách nhiệm trước Ban Giám hiệu về thực hiện nhiệm vụ dạy học, là người trực tiếp “thi công” trong quá trình giáo dục hình thành nhân cách học sinh theo mẫu thiết kế đã được quy định trong CTGDPT 2018; GV cũng là người thực hiện sự phối hợp, liên kết với các bộ phận trong nhà trường và GV khác để xây dựng và tổ chức thực hiện thời khóa biểu dạy học. GV luôn có ý thức, trách nhiệm cao trong việc tự bồi dưỡng và tham gia các hình thức bồi dưỡng để biết vận dụng các phương pháp dạy học tích cực phát triển phẩm chất và năng lực chung và đặc thù cho học sinh. GV cần ý thức được đổi mới phương pháp dạy học phát triển năng lực học sinh là yếu tố quyết định chất lượng dạy học đáp ứng CTGDPT 2018.

Ba là, quán triệt mối quan hệ chặt chẽ giữa mục tiêu, nội dung chương trình, phương pháp, hình thức dạy học: Thông qua tổ chức sinh hoạt chuyên môn để quán triệt nhằm thay đổi nhận thức về trách nhiệm của GV trong xác định mục tiêu, nội dung chương trình, lựa chọn phương pháp, hình thức dạy học đáp ứng CTGDPT 2018. Trước hết, CBQL cấp trường (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng) và các khối trưởng chuyên môn cần nghiên cứu nắm vững mục tiêu, nội dung chương trình, lựa chọn phương pháp, hình thức dạy học để chỉ đạo sâu sát, cụ thể cho GV phân tích chi tiết mục tiêu, yêu cầu cần đạt được về nội dung chương trình làm cơ sở cho lựa chọn phương pháp, hình thức dạy học đáp ứng CTGDPT 2018. Đó là những hoạt động nhằm xây dựng kế hoạch dạy học trong nhà trường và môn học, công cụ quản lý và triển khai hoạt động dạy học.

2.2.2. Xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch dạy học theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018 phù hợp với tình hình thực tế của nhà trường

Một là, đối với Ban Giám hiệu nhà trường: đứng đầu là hiệu trưởng chủ trì thành lập Ban chỉ đạo xây dựng và ban hành quy chế, kế hoạch dạy học đáp ứng CTGDPT 2018. Đặc biệt cần thiết kế khung mẫu các loại kế hoạch dạy học theo khung thời gian năm học, học kỳ, tháng, tuần và kế hoạch bài dạy để thống nhất trong trường.

Tổ chức rà soát CSVC, trang thiết bị và các điều kiện phục vụ dạy học để có kế hoạch trang bị phù hợp. Quá trình tổ chức thực hiện kế hoạch dạy học phải đảm bảo tính toàn diện, thống nhất, phù hợp với đặc điểm, yêu cầu nhiệm vụ của từng khối, lớp và từng GV dạy học đáp ứng CTGDPT 2018 cũng như phù hợp với đặc điểm của học sinh ở các khối, lớp và đòi hỏi của thực tiễn dạy học hiện nay. Khi nội dung chương trình dạy học tiếp tục được triển khai

thực hiện ở khối 4 trong năm học 2023-2024 đáp ứng CTGDPT 2018, CBQL cần theo dõi, kiểm tra, đánh giá rút kinh nghiệm để điều chỉnh, giải quyết những vướng mắc, bất hợp lý trong thực hiện kế hoạch nhằm đảm bảo cho các quyết định quản lý được thực thi có hiệu quả và triển khai thực hiện cho khối lớp 5 năm học 2024-2025...

Hai là, đối với khối trưởng chuyên môn và GV: Theo chỉ đạo khối trưởng, GV rà soát, nghiên cứu mục tiêu, nội dung dạy học, đặc điểm, yêu cầu, nhiệm vụ dạy học ở từng khối, lớp để cụ thể hoá kế hoạch dạy học theo đúng quy chế, quy định và nội dung chương trình đã quy định. Trong triển khai thực hiện, khối trưởng chuyên môn và GV thực hiện phối hợp chặt chẽ với các GV khác trong khối, để tổ chức thực hiện kế hoạch dạy học, theo đúng nội dung chương trình được quy định và thời khóa biểu đã xây dựng trong từng tuần, tháng, học kỳ và năm học.

Đối với GV khi thực hiện kế hoạch dạy học phải thường xuyên phối, kết hợp với GV khác trong nhà trường để trao đổi, rút kinh nghiệm, phát hiện và giải quyết kịp thời những hạn chế, vướng mắc trong thực hiện kế hoạch dạy học, giáo dục của nhà trường nói chung và kế hoạch dạy học đáp ứng CTGDPT 2018 nói riêng, đảm bảo thực hiện đúng thời khóa biểu đã được phê duyệt cho từng khối, lớp.

2.2.3. Chỉ đạo các khối chuyên môn thực hiện nội dung chương trình dạy học theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018

Một là, đối với Ban giám hiệu nhà trường: Hiệu trưởng và Phó hiệu trưởng thực hiện nghiêm quy chế quản lý, lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ dạy học và tổ chức nhóm GV cốt cán giúp hiệu trưởng thực hiện các nội dung hoạt động đã xác định, trong đó phải lập được kế hoạch chi tiết, đặc biệt là phân công nhân sự lấy khối chuyên môn làm nòng cốt để tổ chức triển khai các hoạt động dạy học đáp ứng CTGDPT 2018, tập trung hướng vào phát triển năng lực cho học sinh.

Chỉ đạo các khối và từng GV nghiên cứu kỹ, bổ sung và cập nhật nội dung môn học theo hướng mở, nhưng đảm bảo đúng mục tiêu, yêu cầu dạy học ở khối, lớp và phù hợp với thực tiễn HS, nhà trường, nhu cầu xã hội; đồng thời có những biện pháp cụ thể huy động sức mạnh tổng hợp của các lực lượng vào quá trình tổ chức thực hiện nhiệm vụ dạy học đáp ứng CTGDPT 2018. Coi trọng công tác bồi dưỡng nâng cao phẩm chất, trình độ năng lực cho GV, để GV có đủ điều kiện và năng lực đáp ứng được với nội dung môn học, góp phần thiết thực nâng cao chất lượng dạy học và quản lý hoạt động dạy học ở trường tiểu học đáp

ứng CTGDPT 2018.

Hai là, đối với khối trưởng chuyên môn: phải tập trung tổ chức cho GV đi dự giờ, sinh hoạt chuyên môn theo quy định, qua đó tổ chức cho GV tự học, tự bồi dưỡng nâng cao kiến thức chuyên môn, năng lực dạy học, để có thể đáp ứng nhiệm vụ dạy học đáp ứng CTGDPT 2018. Qua đó khối trưởng chuyên môn chủ động đề xuất với Ban Giám hiệu những khó khăn, vướng mắc, những bất khoản để thực hiện tốt việc dạy học theo CTGDPT 2018.

Ba là, đối với các tổ chức đoàn thể trong nhà trường: Trên cơ sở chương trình, kế hoạch giáo dục của năm học đã được phê duyệt, các tổ chức đoàn thể trong nhà trường, theo chức năng, thẩm quyền của mình tiến hành phổ biến và tổ chức hiệp đồng đồng viên GV và các lực lượng liên quan thi đua thực hiện đảm bảo quá trình dạy học đáp ứng CTGDPT 2018 được thực hiện có hiệu quả. Làm tốt chức năng tham mưu cho Ban Giám hiệu nhà trường về công tác quản lý, thực hiện nhiệm vụ chính trị của nhà trường nói chung, dạy học theo CTGDPT 2018 nói riêng.

3. Kết luận

Các biện pháp quản lý hoạt động dạy học ở Trường Tiểu học huyện Thanh Trì, thành phố Hà Nội đáp ứng CTGDPT 2018 có mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại, hỗ trợ lẫn nhau, mỗi biện pháp có mục tiêu, nội dung, cách thức thực hiện và điều kiện thực riêng nên có ưu thế trong từng nhiệm vụ quản lý. Vì vậy trong quá trình sử dụng các biện pháp quản lý hoạt động dạy học ở Trường Tiểu học huyện Thanh Trì đáp ứng CTGDPT 2018, không được coi nhẹ bất cứ biện pháp nào.

Để quản lý hoạt động dạy học ở Trường Tiểu học huyện Thanh Trì, thành phố Hà Nội đáp ứng CTGDPT 2018 đạt hiệu quả tốt thì CBQL ở các Trường Tiểu học, các khối trưởng và từng GV cần thực hiện đồng bộ các biện pháp trên.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016), *Thông tư số 22/2016/ TT-BGDĐT ngày 22/9/2016 sửa đổi, bổ sung một số điều của qui định đánh giá học sinh tiểu học ban hành theo Thông tư số 30/2014/TT-BGDĐT*.

2. Dương Trần Bình (2016), *“Quản lý hoạt động dạy học ở trường tiểu học tại Thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục”*, *Luận án tiến sĩ quản lý giáo dục*, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.

3. Nguyễn Quốc Chí, Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2012), *Đại cương Khoa học quản lý*, Nxb Đại học Quốc Gia Hà Nội.